

Boekbesprekings / Book Reviews

Rootmensen, Bernard 1998 – Waar het op aankomt. Een werkboek bij het begin van een nieuwe eeuw en een nieuwe millenium

Meinema: Zoetermeer. 205 bladsye. Prys: onbekend

Resensent: Dr Johan Buitendag

Ik geloof in God de Vader,
schepper van hemel en aarde,
ruimteversaffer aan mense,
laatste geborgenheid van ons bestaan.

Ik geloof in Jezus de Zoon,
de betrouwbare Messias,
Mensenzoon die de goede richting wijst:
Hij is de weg, de waarheid en het leven.
Ik geloof in de Heilige Geest,
die ons deel doet hebben
aan het nuwe messiaanse lewe
van geloof, hoop en liefde.

Ik geloof in het Rijk van God,
dat zich owerl ter wereld aandient
waar mense sich oefene
in een grondhouding van
recht doen, getrouweid liefhebbe
en ootmoedig wandelen met God.

Ik geloof dat wij zo op weg sijn
naar een nuwe hemel en een nuwe aarde,
waar gerechtigheid woont.
In gebed, in het doen van recht onder de mense
en het wachte op Gods tyd,
houde we deur naar die toekomst open,
totdat God alles zal sijn en in allen.

Hierdie is nogal 'n nie te onaardige hedendaagse (lees: postmoderne) weergawe van die Apostoliese Geloofsbelydene nie. Dit is die persoonlike geloofsneerslag van *Bernard Rootmensen*, studentepredikant in Amsterdam en outeur van bogenoemde werk, waaraan hy wil vashou met die milleniumwisseling. Die tyd waarin ons leef, is inderdaad tyd van verandering en onsekerheid en daarom hierdie koers wat hy probeer aandui. Ons situasie kan nogal vergelyk word – aldus die Rootmense – met dié van

die Bybelse Babiloniese ballingskap. Ook toe was daar groot veranderings in die uiterlike lewensomstandighede en dus 'n dringende appèl tot grondige heroriëntasie op die terrein van geloof en spiritualiteit.

Die skrywer weef sy gedagtes heg binne 'n matriks van horisontale en vertikale lyne. Dit begin met bepaalde uitdagings wat hy identifiseer en eindig met sekere riglyne. Hiertussen word aan die hand van sekere Bybelse modelle koers gevind. Die *driefase maat* kan in sy gedagtegang verwoord word as:

- Waarmee is ons besig? Dit is 'n vraag na die analise van ons tyd en kultuur.
- Waarom gaan dit werklik? Dit is weer die vraag na die geloofstradisie.
- Waarop kom dit alles neer? Dit is die kulminasiepunt vir die toekoms en ons gepaardgaande verantwoordelikheid.

Die titel van die boek, *Waar het op aankom*, sinspeel dan reeds op 'n bepaalde konsentrasie op die wesenlike. Maar hierdie konsentrasie is nie 'n soort van kwantitatiewe reduksie na 'n soort van gemene deler nie, maar 'n kwalitatiewe fokus op die eintlike. Ek het nogal gehou van 'n paar van sy stellings waarmee hy die beheptheid van die hedendaagse mens tipeer: te veel syfers en te min woorde, te veel feite en te min verhale, te veel keuse en te min onderskeiding, te veel lawaai en te min stilte, te veel pluraliteit en te min samehang, te veel illusies en te min visioene en ander. Uiteindelik gaan dit om die punt dat mense eerder vir hulle welvaart omgee as vir hulle welsyn. (Partykeer wonder mens net of die onderskeiding tussen die moderne en die postmoderne mens duidelik genoeg na vore kom.)

Wie die skrywer se persoonlike geloofsbelydenis hierbo weergegee aandagtig deurlees, sal Bybelse modelle hierin raaksien: Matteus, Johannes, Paulus, Amos en dan ook in die laaste strofe, Bonhoeffer se *bid, geregtigheid doen en op God wag*. Dit voltooi die raster in sy denke om by die fokus uit te kom waar "alles op neerkom".

Die boek is tog boeiend geskryf (die ooraksentuering van die struktuur pla wel) en kan inderdaad as besprekingsmateriaal dien (soos dit trouens aanbeveel word), maar sou myns insiens eerder vir die teoloog of minstens die baie ernstige leek, stof tot nadenke gee.

Ek is nie daarvan oortuig dat die outeur 'n bepaalde sisteemdwang ontkom nie. Die aantreklikheid van die getal drie (sien sy geïdentifiseerde Bybelse modelle hierbo) het hom dalk bietjie verblind. Nou gebeur dit in sy gekonsipieerde matriks dat byvoorbeeld die "doen van geregtigheid" op verskillende vlakke funksioneer. Die skrywer gee weliswaar persoonlike voorrang telkens aan elk van die drie begrippe, maar dan is die vraag natuurlik waarom die lang pad geloop word terwyl persoonlike keuses tog maar die finale fokus vorm? Eintlik is die resultaat (van persoonlike keuses) ook vanselfsprekend, maar die pretensie van Bybelse sistematiek is dan onbillik.

Die modelle word "apriories" aangebied, maar is in der waarheid "aposterioriese" *illustrasie* van die skrywer se persoonlike insig. Om bogenoemde trias uit Bonhoeffer se gedagtegang uit te haal (terwyl die "wag op God" eers later – en boonop terloops – bygekome het!) is om te forseer. Dieselfde kritiek sal geld vir Triniteit ("Drievuldigheid", volgens die skrywer) wat hy van Matteus ontleen. 'n Praktiese voorbeeld van hierdie subtiele aposterioriese benadering is dat die persoonlike geloofsbelydenis totaal antroposentristies is en word sy stelling 5 (van die 30 wat hy maak) oor die bedreiging van God se goeie skepping tussen hakies geplaas.

Kom ek probeer my geheel-indruk met 'n beeld saamvat: 'n *heerlike dis* word voortgesit, maar die maal word te veel vóór die gaste berei ...